

Märt ehitab

Tallinna Kunstigümnaasiumi direktor Märtsults usub, et lahkub koolist jalad ees, olles sellele pühendanud kogu oma elu.

Heidit Kaio

heidit.kaio@ekspress.ee

Kunstigümnaasium asub kauget Kopli ehk nii pärapõrgus, kui Tallinnas olla saab. Tavataallinlase teada pidada see kant üsna hirmus olema – pätid ja narkomaanid jalutavad ümber vanade räämas tööstushoonete ning otsivad, kellele pasunasse sõita. Ent Kunstigümnaasiumi maja on ilus ja remonditud, kaunis aed ja püगतud muru – paljud kadestaksid. Ümbruses ei paista kuskil äratrööbatud industriaalmaastikku.

Rokkstaari välimusega direktor Sults on üks tuntumaid Eesti koolijuhte. Temast avaldab pilte Kroonika, aga kõva töörügaajana on ta ühe kehva kooli jalule tõmmanud. Eelmisel reedel helistas Sults ise toimetusse, sest teda solvas Eesti Ekspressis ilmunud intervjuu Gustav Adolfi gümnaasiumi direktori Hendrik Aguriga.

Mis teil Hendrik Aguri vastu on? Minu leksikonis puudub sõna "Agur". Ta on eksinud koolijuhtide kokkuleppelise aukodeksi vastu, mille põhipostulaat on, et direktorid helistavad, räägivad asjad omavahel sirgeks ega keera üksteisele sikk.

Direktorite aukodeks?

See on sõnatu kokkulepe, kuidas kõrgelt haritud inimene suhtleb teise kõrgelt haritud inimesega.

Ma enne intervjuud mõtlesin, et Agurist ei räägi sõnakestki. Milleks talle reklaami teha?

No aga teie võtsite Tallinna volikogu ees hoo üles?

Ma küsisin volikogult, kuhu kadus eelmisel aastal minu õpetajate jõuluhanede raha. Tahtsin õpetajatele jõuludeks kingituse teha, aga raha oli kadunud. Haridusamet ütles, et Gustav Adolfi gümnaasium tekitas

ülekuulu ja katab selle järgmise aasta eelarvest. GAG šlikerdas kaks miljonit krooni!

Kuidas kaks miljonit, alles oli juttu poolest miljonist?

Mina küsisin, kuhu 599 000 krooni kadus, sellest asi alles algas. Haridusameti kontrolli käigus tuli välja, et GAG läks 1,2 miljoni kroonise ehituskuluga lõhki. Ta pani kokku kaks miljonit huugama. Üksinda ei saa sellist asja teha!

Mis mõttes üksinda?

Peab olema partner. Toon näite: ma saan firmalt arve, panen templi ja allkirja alla, saadan haridusametisse, seal fikseeritakse ja läheb edasi linnakantseleisse maksmiseks.

Kas te tahate öelda, et haridusamet pidi seda nägema?

(Kavalalt naeratades) Küsige haridusameti käest. Kaks miljonit on suur raha, neljandik minu kooli eelarvest!

Millega siis Agur teid ära on pahandanud?

Volikogu liiget Sultsi häirib, et finantsdistipliinist pole kinni peetud. Koolidirektor Sultsi häirib, et ta rikkus aukodeksit.

Teine asi oli Pink Floyd'i tribuutkontsert. (GAGi üritus eelmise aasta jõulude ajal, kus Direktori bänd andis koos kooriga etenduse Is There Anybody Out There – H.K.). Mina olen Pink Floyd'i aegne poiss. Need on lood, mida ei kaverdata. Nende looming on täiuslik. Isiklikult minu jaoks on see solkimine.

Ma olen kuulanud GAGi kammerkooli. See oli hea. Respekt. (Lõõb käega vastu rinda.)

Ülejäänud on jama. Las laseb suurepärase kooli põhja. Ehib end teiste sulgedega. Ain Siimann ehitas selle kooli üles, kulutas oma närvid ära.

Kas te ei tahaks olla GAGi direktor?

Mina ei taha olla järjekordne nimi nimistus. Tallinnas on ainult kaks nimelist kooli: Leesi kool ja Sultsi

kool. Mulle on juhtimiseks mitmeid kooli pakutud, aga mul on siin olemas kõik mis vaja.

Kas teie unistus on koolimatu-sed? Kirst aulas ning endised ja praeguse õpilased ära saatmas?

Esiteks, ma ei kavatse niipea ära surra. Aga mulle on ka öeldud, et mina kuulun nende hulka, kes saavad legendiks. Eluajal ei saada minust aru.

Miks te siin Kunstigümnaasiumis maadlete? Võiksite võtta mõne järgmise kooli ja üles putitada?

Ma valisin selle 1995. aastal, sest see oli kõige kehvem. Olin olnud koolijuhtide tööturul ära kaks aastat, otsustasin kooli tagasi tulla. Need olid viimased poliitikavabad koolijuhtide konkursid.

Agur poeb suure ja võimsa kaubamärgi taha. GAG on väga kõva kaubamärk. Nüüd tema räägib, et mis tema lõi ja tegi. Nartsissism!

Kas te tahate öelda, et Hendrik Agur pole GAGi vääriline?

Mina pole seda öelnud! Mind viiakse siit jalad ees välja. Mis on Aguri unistus? Ma arvan, et paari aasta pärast tahab ta kandideerida Riigikogusse, aga Isamaa ja ResPublica Liit ei pane teda ilmaski esimese kahekümne sekka. (Agur on IRLi liige – H.K.)

Kas te teate, kuidas GAGi kutsutakse? Nüüd ma võin selle rahulikult välja öelda: Gustav Agur!

Ma olen aru saanud, et te olete vihane, sest Agur üritas teie koolist õpetajat üle osta?

Asi on selles, et ta üritas õpetajat 1. septembril üle osta. 1. septembril on kõige jõledam! 1. septembri õhtul kell seitse helistas mulle õpetaja, et tulgu ma kohe kooli juurde, tal on üks asi rääkida. Koodeksi kohaselt kutsutakse õpetajaid teise kooli jõulude ajal ja kevadel, siis tekita see kõige vähem segadust. Jõuab asendada otsida. Selline hoolimatus näitab sisemaailma tühjust! Muuseas, see õpetaja ütles Agurile ära.

Muul ajal pole õpetajate üleminekust probleemi. Kevadel üks noor õpetaja läks GAGi. Dokumendid kätte, kalli-kalli ja musi-musi. Noored peavadki mitmel pool töötama.

Te olete julge väljaütlemisega ja kannate koolidirektori kohta ka üsna ebataavalisi ehteid.

Lihtne on kullast asju teha, aga püüdke neid välja kanda! Kõikidel

EHTED KAITSEVAD: Märtsultsil on kolm kuni kuus sõrmust, mida ta aegajalt ümber sulatab ja uuesti disainib.

FOTOD VALLO KRUUSER

Sulksi kooli

mu kudinatel on tähendus. Kui tulen lahingust välja, teen endale kingituse. See on Paljassaare projekti puhul. (Tõmbab sõrmest ja paneb kõlksuga lauale kullast pitsatsõrmuse.) Lõppes raske õppeaasta. (Paneb lauale hõbedase kividega kaunistatud rõnga.) Viimane näitemäng Raamat number neli. (Paneb lauale kuldse kividega kaunistatud sõrmuse.) Kui ma sain iseen-daks. (Hõbedane suure briljandiga sõrmus.) Kaelas on mul amulett "Vägi olgu sinuga". See on minu moto. Kui hing on puruks, panen need kulinad endale külge.

Teil on siis praegu raske aeg?
Ei jaksa lollidega võidu jooksta.

Need kudinad annavad teile jõudu, nendega te kaitsete ennast?
Ma olen paadunult maausku. Kui näen oravat, on see õnnelik enne. Ma olen oma ema hinge mõelnud orava sisse. Kui on raske või keeruline, saan märkidest tuge.

Endeid ammutan ma, kui käin aastas neli korda surnuaial Lüllemäel ema ja isa juures. Lapsed ja lapselapsed on kaasas. Seal juhtuvad asjad. Kord läksin Mammaga rääkima: kurat, kas ma pean hakkama uuesti jooma! Mul oli mõõt nii täis. Mamma saatis mulle musta ingli! Keegi mees

hõikas: "Tere, Märt!" Ta oli silmini täis, küsis 25 krooni. See oli sõnum, et kas ma tahan selliseks muutuda.

Mamma on andnud mulle kõrgendatud õiglustunde. Teinekord olen ise ka püstihädas. Mu arst on mind mitu korda hurjutanud, et ronigu ma ükskord barrikaadidelt maha. Või et: "Sul on viie mehe energia, aga sa oled 50, võta rahulikumalt."

Tervis annab tunda?

Ei! Mul on kolmekümnese vereproovid. Vaim väsib teinekord pingest ära, aga ükskõik kui väga ma ei vihostaks, vererõhk on 80/120 - kosmonaudi oma.

